

C. ERKEK ORTA TERZİLİK OKULU

Günler	1 ve 2. Sınıflar	3 ve 4. Sınıflar
26 Mayıs Cumartesi (sabah)	Derslerin kesilmesi	
29 Mayıs Salı (sabah)	Öğretmen toplantısı	
31 Mayıs Perşembe (akşam)	Sınıf geçme durumunun öğrencilere bildirilmesi ve araverme	Bitirme imtihanlarına gireceklerin ilanı
1 Haziran Cuma (sabah)	Bitirme imtihanlarının başlaması	
15 Haziran Cuma (akşam)	Bitirme imtihanlarının sonu	

D. AKŞAM ERKEK TERZİLİK OKULU

Günler	1. Sınıflar	2. Sınıflar
26 Mayıs Cumartesi (sabah)	Derslerin kesilmesi	
29 Mayıs Salı (sabah)	Öğretmenler toplantısı	
31 Mayıs Perşembe (sabah)	Sınıf geçme durumunun öğrencilere bildirilmesi ve araverme	Bitirme imtihanlarına gireceklerin ilanı
1 Haziran Cuma (sabah)	Bitirme imtihanlarının başlaması	
15 Haziran Cuma (akşam)	Bitirme imtihanlarının sonu	

Not: Sipariş atelyesi, çalışmalarını 14 Temmuz Cumartesi sona erdirecektir.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUK

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİ-
YAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAF-
TA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARI-
LIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSE-
SELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR
ABONE TUTARI MALSANDIKLA
RINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE
ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM
BAKANLIĞI NESRİYAT MÜDÜR
LÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

Cilt: 7

14 MAYIS 1945

SAYI: 328

KARARLAR :

Tahim ve Terbiye Kurulu Kararı :

Karar sayısı : 77
Karar tarihi : 25/IV/1945

ÖZET :

Konya - Devlet De-
miryolları İlk Oku-
lunun resmi ilk okul-
lara denk sayılması
h.

Resmî program ve talimatnamelerin uygulanmasında resmî ilk okullar derecesinde başarı gösterdiği Konya Millî Eğitim Müdürlüğüne 1945 te yaptırılan bir tefiş sonunda anlaşılan Konya - Devlet Demiryolları İlk Okulunun resmi ilk okullara denk sayılması hususunun Bakanlık yüksek makamına arzı kararlaştırıldı.

Uygundur
25/IV/1945

Millî Eğitim Bakanı
Hasan-Ali Yücel

TAMİMLER :

HER ÖĞRETİM YILI SONUNDA KULLANILACAK OLAN 7/A ŞEHİR VE 7/B KÖY RESMİ İLK OKULLARININ FİŞLERİ HAKKINDA İSTATİSTİK UMUM MÜDÜRLÜĞÜNCE HAZIRLANAN AÇIKLAMA

Bu açıklama fişler üzerinde tatbikat yapılarak incelenecektir.

1 — (4274) sayılı kanunun birinci maddesiyle adlandırılan köy okullarının ve Tebliğler Dergisinin 2 nisan 1945 tarihli ve (322) sayılı nüshasında yayınlanan yetiştirici özel sınıfların faaliyetlerini topluca derliye-bilmek üzere şehir ve köy okulları için iki fiş tertiplenmiş ve bunların arkalarına her soru üzerinde yetecek açıklamaları konulmuştur. Ancak, bu fişlerin yeni ve ilk tatbikat yılı olması dolayısıyla şimdiye kadar eski fişlerde yapılmakta olan yanlışlıklar ve yeni fişlere ilâve edilen sorularımızı daha ziyade aydınlatılmak için de genel olarak bu açıklama yapılmıştır.

2 — Bu fişler, yalnız şehirler ve köylerdeki öğretmenli ve öğretmenli - eğitimli resmî ilk okullara mahsustur. Onun için:

a — Bağımsız eğitimli köy okullarının hiçbir durumu bu fişlere karıştırılmayacak ve bunlar için yalnız (12) sayılı fişler kullanılacaktır.

b — Özel ilk okullar için dahi bu fişler kullanılmayacak ve bunlara ait bilgiler eski tertip (7) sayılı fişlerle toplanacağından ilerinde özel okulu bulunan Millî Eğitim Dairelerine ayrıca fiş gönderilecektir.

c — Bazı resmi liselere, öğretmen okullarına ve köy enstitülerine bağlı bulunan ilk okullardan da bu fişler alınmayacağından Millî Eğitim Daireleri bunların her hangi bir durumunu da bu fişlere karıştırmayacaklardır. Bunlara ait istatistikler; bağlı oldukları okullardan doğrudan doğruya dairemizce alınacaktır.

ç — Bazı illerde (16) yaşından yukarı vatandaşlara dışardan ilk okulu bitirme imtihanlarına girecekleri yetiştirmek üzere okullarda (hazırlayıcı sınıflar) açıldığı duyulmaktadır. Okullarımız, bu gibi faaliyetlerini de bu fişlerin içine katmayacaklardır.

d — İlk öğrenim çağı üstündeki vatandaşların dışardan girdikleri ilk okulu bitirme imtihanları ile, ulus okulları faaliyetleri de resmi okullarımızda yapılmakta olduğundan bu gibi faaliyetlerin verimleri ve durumları da bu fişlere karıştırılmayacaktır. Bu faaliyetler, (Ulus okulları) ve (Haricîten ilk okulu bitirme) çizelgeleri ile ayrıca toplanacaktır.

e — Şehirlere mahsus fişler münhasıran şehirler ve köylere mahsus fişler de yalnız köy okulları için kullanılacak ve hiçbir sebep ve bahane ile biri diğerinin yerine kullanılmayacak ve dağıtılırken de bir yanlışlık yapılmamasına son derece dikkat edilecektir.

3 — Eski fişlerde mevcut olup yeni fişlere de alınan soru dışındaki konularda şimdiye kadar yapılan başlıca hatalar şunlardır:

a — Her iki fişin üst tarafında soru harici kalan il, ilçe, bucak veya köy ile, okul adlarından birisi veya tamamı yazılmamakta ve hemen çoğunda da öğrenim yılı ihmal edilmektedir. Merkezde toplanan on binlerce fiş ayırma makinelerine verildiği ve il toparından ayrıldığı zaman bu fişin nereye ve hangi okula ve hangi öğrenim yılına ait olduğunu bulmak zorluğunu doğurmaktadır. Bu ciheti, fişleri inceleyen Millî Eğitim Daireleri de dikkat nazarına almamaktadırlar. Bu suretle mahallinde en küçük bir meselenin ihmalî istatistik teşkilatını günlerce ve bazan haftalarca uğraştırdığından okulların ve istatistik memurlarının bu noktalar üzerinde şiddetle ilgilendirilmesi lazımdır.

b — Her öğrenim yılı başında Millî Eğitim Dairelerince okul adları listeleri gön-

derildikten sonra şehirlerde bazı okulların adları değiştirilmekte ve vaktinde idaremiş de haberdar edilmediğinden sene sonunda gönderilen bu fişler bittabi son adları ile yazılmasından dolayı soruşturmaya ve nihayet vakit kaybedilmesine sebep olmaktadır.

Köylerde ise; hemen birçok yerlerde halk arasında her köyün birden fazla isimle anıldığına raslanmaktadır. Sene başında okul adları listeleri yapılırken ekseriyetle Devlet Kurullarınca kullanılmakta olan adları yazılmakta ise de, bazan da alışkanlıkla halk arasında kullanılan diğer bir adı yazıldığı da görülmektedir. Köy öğretmenleri ise, kulak dolgunluğu ile, halk arasında alem olarak dolaşan adları ekseriyetle yazmaktalar ve Millî Eğitim Daireleri de bu hususa tamamen kayıtsız kalarak fişleri olduğu gibi göndermektedirler. Merkezde toplanan bu hatalı fişler her yıl binleri geçmektedir. Doğuracağı zorlukları yazmaya lüzum yoktur. Onun için okulu bulunan her köyün, Millî Eğitim Dairelerince her işte ve her yerde yalnız bir adı olmalıdır. Bucak, köy veya okul adlarında bir değişiklik olursa evvelce gönderilmiş bulunan okul adları listeleri düzeltilmek üzere günü gününe idaremiş haberdar edilmeli ve bunu ihmal edenler ise hiç olmazsa bu fişleri incelerken okulların yaptıkları bu hataları düzenliyerek göndermelidirler.

c — Yukardaki (a) ve (b) bölümlerinde aydınlatılan hataları kısmen olsun önleyebilmek için, fişlerin üst tarafında (Okulun Sicil numarası) diye yeniden bir ilâve yapmak zorunda kalmıştır. Bu numara, sene başında idaremiş gönderilen okul adları listelerinde her okulun aldığı sıra numarasını gösterecektir. Bu numaraları Millî Eğitim Daireleri kopya-larından, kendilerinde, bulunan kopya-lardaki okulun sıra numarasını araştırırken, fişe yazılan bucak, köy veya okul adlarının da evvelce gönderilen listelerdeki yazılı isimlerin benzeri olup olmadığına bakılacak ve okullarca yanlış yapılmışsa derhal düzeltilenecektir.

4 — Yeni tertip fişlere de aynen alınan ve eski fişlerde mevcut olan sorularda ise en çok hata şu konularda görülmektedir:

a — İlk okullarda tatbik edilen öğrenim sisteminde (Sınıf usulü) esas olduğuna göre, her sınıfta veya her sınıfın her şubesinde bir öğretmen bulunması lazımdır. Tam teşkilatlı köy okullarımızda çoğunda bu sistem tatbik edilemediğinden dolayı ortaya bu yönden bir dersane konusu daha çıkmaktadır. Fişlerde (Okul kaç dersanelidir?) ve (Her öğretmen uhdesinde kaç sınıf vardır?)

diye iki soru vardır ki; bunlar birbirini tamamlayıcı ve kontrol edici mahiyettedir. Bu sorular hemen hemen tamamen köy okullarını ilgilendirmektedir ve % 75 nispetinde hatalı yapılmaktadır. Sınıf usulü tatbik edilemeyen bu gibi okullarda, asil ve vekil olarak fiilen çalışan öğretmen veya eğitmen sayısına, dersane sayısının eşit olması icabeder. Meselâ: (5) sınıflı bir okulda (1) öğretmen çalışıyorsa burası (5) sınıflı ve fakat (1) dersaneli okul olur.

Yine (5) sınıflı bir okulda (2) öğretmen çalışıyorsa, aralarında paylaşacakları sınıfları ister bir odada tophiyarak isterse ayrı ayrı odalarda görev vermek suretiyle idare edilsin bu okul (5) sınıflı ve (2) dersaneli okul olur.

Yine (5) sınıflı, bir okulda (2) öğretmen ve (1) eğitmen çalışıyorsa eğitmen takibettiği yılın sınıfını ve diğer (2) öğretmenin de diğer sınıfları birleştirerek veya birleştirilmeden idare edeceklerinden bu okul da (5) sınıflı ve (3) dersaneli olur.

Diğer bir bakımdan (5) sınıflı bir okulun her sınıfında ikiser şubesi olduğu farz edilir ve her sınıf ve şubelerinde de birer öğretmen bulunursa bu okul (5) sınıflı ve fakat; (15) dersaneli olur. Eğer bu dersanelerin her birinde birer öğretmen bulunmuyorsa çalışan öğretmen sayısına göre yukarıda aydınlatılan dersane teşkilâtı meydana geleceğinden cevapları ona göre yazılacaktır.

b — Şimdiye kadar yapılmakta olan hatalardan ikincisi de, fişlerin arkasında aydınlatılmasına rağmen (Okul kaç sınıflıdır?) sorusuna verilen cevaplarda görülmektedir. Bu soru ile aranan nokta; tam ve noksan teşkilâtli okulların sayılarını ayırdetmektedir. Bu soruya birçok okullar (beş sınıflıdır) cevabını yazdığı halde, alt taraftaki sorulardan sınıflar üzerine öğrenci sayılarını gösteren cevaplarda da ya (1), ya (2), ya (3) veya (4) üncü sınıflarında öğrenci görülmektedir. Hepimiz biliyoruz ki; memleketimizde ilk öğrenim (5) sınıf üzerine kurulmuştur. Bu soruyu koymakla okulun o yıl kaç sınıf üzerine öğrenim yaptığını bulmak olduğu için Milli Eğitim Daireleri fişleri incelirken kurulmuş sınıfların sayılarına göre yapılacak hataları düzenliyeceklerdir.

c — Devam ettirilen hatalardan üçüncüsü de (ders kesiminde sınıflar üzerine kaç öğrenci vardır?) sorularının toplamı ile, (imtibah neticesinde sınıf geçmeler, sınıfta kalanlar ve mezun olanlar) sorularının toplamını birbirini tutmamış olmasındandır. Bunların birbirine eşit olması lazım geleceğinin söz edilmesi bile fazladır.

d — Devam ettirilen hatalardan dördüncüsü de, köy okulları fişlerinin (10) uncu sorusundaki (okul çevresinde okuma çağında bulunan çocuk sayıları) üzerindedir. Bazan bu soru boş bırakılmakta ve bazan da bu sayılar, okulda mevcut gösterilen öğrenci sayısından daha az görülmektedir.

Bu soru karşısına konulacak rakamlar, bu fişin doldurulduğu öğrenim yılı başında (4274) sayılı kanunun (13) üncü maddesi gereğince o köy için muhtarla birlikte isimleri

yazılmış onaylı defterlerden erkek ve kız sayılarak konulacak ve mütakıp öğrenim yılı için aynı konuya göre yazılacak defterlerdeki çocuklar karşıtılmıyacaktır. Bunlar, o yılın sene sonu fişlerine alınacaktır.

Köyde öğrenciden az çocuk gösterilmesi meselesine gelince: burada üç şey hatıra gelmektedir. Birisi, civar muhtarlıklar idaresindeki köylerden bu okula çocuk gelmesi, ikincisi okulun bulunduğu köy muhtarlığının birkaç parçadan ibaret olmasına nazaran, yalnız bir parçasında bulunan okula bu parçadaki köy çocuklarının yazılması, üçüncüsü ise okuma çağındaki çocukların noksan olarak tesbit edilmesidir.

Öğrenim çağında bulunan çocukların yazılmalarında ve sayılmalarında esas, idari tak-simatımızın cüz'ü olan köy muhtarlıklarıdır. Her köy okulu bir muhtarlık sınırları içinde bulunacağından bu sınırlar içindeki köy parçaları mahalleleri oba, yayla, mezraa, kıy-lak, harman, değirmen ve saire gibi yerlerde oturan bütün ailelerin çocuklarına şamil olacaktır.

Eğer köy okulu, bir bölgenin resmi okulu ise veya ortalama yerde bulunması dolayısıyla diğer bir muhtarlığa bağlı köylerden veya parçalarından da bu okula çocuk geli-yorsa bunların da (13) üncü maddeye göre gereği yapılabilir ve sayıları da bu okul adına yazılacaktır.

Her ne şekilde olursa olsun sene başı öğrenci istatistikleri ile de alınmış bulunan aynı rakamlar, sene sonu fişleriyle alınacak rakamlara denk olması lazım geleceğinden, bu konuda da Milli Eğitim Dairelerinin dikkatle durmaları lazımdır.

Şehirlerde bulunan ilk öğrenim çağında-ki çocuk sayıları, her yılbaşı toplanmakta olan dairemizdeki cetvellerden çıkarılacağı için şehir ilk okullarına mahsus fişlere bu soru konulmamıştır. Onun için şehir çocuklarına ait sayılar, her iki fişin hiçbir noktasına karşıtılmıyacaktır.

Binaenaleyh; bu maddeye ait (a), (b), (c), (d) fıkralarında aydınlatılan hatalar, ayırma makinelerine mahsus delme fişlerinin israfına ve bir günde yapılabilecek işlerin, bu hataların hangi ilin hangi okulunda olduğunu bulmak ve icabına göre mahallerince düzenlenmek için haftalarca ve bazan aylarca uzamasına başlıca sebeboldurmaktadır. Onun için Milli Eğitim daireleri bu konulara ait incelemelerini birer birer gözden geçirmek suretiyle yapmalı ve hataları düzenledikten sonra fişleri onaylamalıdır.

5 — Her iki fişe bu yıl ilâve edilen sorulara gelince:

Bunlardan birincisi, pansiyonlu = yatılı okullara dairdir. Şimdiye kadar ayrıca toplanan pansiyoner öğrenci sayısını gösteren çizelgeler de bu suretle ortadan kaldırılmıştır. Eğer okulda böyle bir okul varsa, bütün sınıflardaki pansiyoner öğrenci sayısı toplanarak fişteki ait olduğu soru karşısına yazılacaktır.

6 — Her iki fişe ilâve edilen yeni sorulardan birisi de, Tebliğler Dergisinin 2 nisan 1945 tarihli ve (322) sayılı nüshası ile yayımlanan Talim ve Terbiye Heyetinin 30/II/1944 tarihli ve (430) sayılı kararı ile okullarda açılan (yetistirici özel sınıflar) ve diğeri de (4274) sayılı kanunun hükümlerine göre köy okullarında açılan (Akşam okulları) hakkındaki konulardır.

Her iki konu açılan Milli Eğitim ve Öğretim seferberliğinin kesin sonuçlarına da.rdır. Onun için önemli olan bu konuları ayrı ayrı aydınlatalım:

a — Bu karar, şehirlerde okuma çağında bulunan çocukların mecburi okutulması ve okulsuz kalmamaları amacını gütmektedir. Onun için mevcut okullarda ya (çifte öğrenim) veya (yarım gün öğrenim) yapmak ve yahut da adı geçen karara göre (yetistirici özel sınıflar) açmak gibi tedbirler alınacağını göstermektedir. Çifte veya yarım gün öğrenimi yapan okullar, normal öğrenim yapmış sayılacaklarından bunların her ikisine ait öğrenci sayıları, şehir fişlerinin 1 — 25 inci sorusuna kadar olan bütün kısımlarında karşıtılarak gösterilecektir. Yine bu çeşit okullarda (Dersane) ve (Şube) sayılarında anormal bir durum görünmüş olmamak için, yukarıda (4) üncü maddede aydınlatılan esaslara göre hesaplanarak konulacaktır. Bu takdirde, öğretmen sayıları ile eşit olmayacağı durumu ayırdedebilmek üzere 26 ncı soru karşısına, okulun çifte veya yarım gün öğrenimi yapıp yapmadığını cevaplandırılmak suretiyle okulun bu yönden durumu belirtilecektir.

Bu gibi okullarda çalışan öğretmenlere gelince: bunlar, ya aynı okulun kadrosunda iki defa öğretmenlik yapmışlardır. Ve yahut da iki defa öğrenim için ayrı ayrı çalışan öğretmenlerdir. Birinci şekil tatbik edildiği takdirde, öğretmen sayılarının tekerrür etmesi için bu okulda fiilen çalışan öğretmen sayıları ne ise (4) üncü soru karşısına o yazılacaktır. Meselâ: çifte veya yarım gün öğrenimi yapan tam teşkilâtli bir şehir ilk okulu öğleden evvel ve öğleden sonra kadrosundaki (6) öğretmenle idare ediliyorsa, bu sınıfların bir bakışta (12) öğretmenle idare edildiği anlaşılır ise de, hakikatte yine (6) öğretmen-dir. İşte bu gibi vaziyetlerde müşahhas öğretmen sayısını kabartmamak ve kadro fazlası öğretmen görünmemek için hakiki kadroda çalışan (6) öğretmen yazılacak ve buradaki tekerrür dikkat nazarına alınacaktır. (Yetistirici özel sınıf) meselesine gelince: bu konu öğrenim çağında bulunan çocuklardan yaş hadleri ilerlemiş olanların ilk okulların muayyen olan sınıf derecelerine kadar yetiştirmek ve kavuşturmak amacını tuttuğunu göstermektedir. Yani 12 yaşından yukarı bir çocuğu birinci sınıfa almak yaş bakımından mahzur olduğu kadar, her sınıfı takibederek ilk okulu bitirmesi imkânsızlığını ifade etmektedir. Kararda tasrih edildiği veç üzere, 7 — 11 yaşlarında bulunan çocuklar yetistirici sınıflara değil, okulun birinci sınıflarına veya yahut da eğitim konularımızın verdiği imkân-lara göre evinde okutulmuşsa imtihanla başardığı daha üstün sınıflara alınacaktır.

Şu halde özel sınıflar, ancak 12 — 16 yaşlarındaki çocukları münhasır kalacak ve bunlar karardaki müfredat programına göre ilk üç sınıfın derslerinden yetiştirilerek üçüncü veya dördüncü sınıfların programını tak-

bedebilecek seviyeye getirileceklerdir. Bu şekilde yetiştirilen çocukların ders kesiminde yoklamaları yapılarak başarıları ya üstün bir sınıfa mal edilerek öğrenimlerine normal bir şekilde devam ettirilecek veyahut da ertesi yıl açılacak (4) ve (5) inci özel sınıflarda yetiştirilerek ilk öğrenim mecburiyeti bu suretle yaptırılacak ve tamamlattırılacaktır.

Yetistirici özel sınıflara devam edenler ister aile çocuklarından, ister maiyetini kazanmak zorunda bulunan çocuklardan olsun, isterse bunlara günlük iki saat, yarım gün veya haftalık gibi, kısa ve aralıklı öğrenim yaptırılmalı ve aynı konu etrafında mütalâa edilecektir.

Konumuz bu şekilde aydınlandıktan sonra, istatistik tekniği bakımından formüle edilerek sıralanan sorularımızı izah etmek de kolaylaşır. Yetistirici özel sınıflara alınacak öğrencilerin okuma, yazma seviyelerinin bir olamayacağı da göz önüne alınarak fişteki sorularımız ona göre tertiplenmiştir. Yani, bir öğrenim yılı içinde (1—3) üncü sınıflar için açılan dersaneler (birinci devre) ve (4—5) inci sınıflar için açılan dersaneler de (ikinci devre) diye teknik yönünden adlandırılmıştır. Fişin arkasındaki açıklamalar da göz önüne alınır-sa (25) inci soruya verilecek cevaplar kendiliğinden anlaşılabilir olur.

b — Köy okulları fişlerine gelince:

Bunlara da, okuma çağını geçirmiş vatandaşları ilk okul mezunu seviyesinde yetiştirmek için (4274) sayılı kanunun buyuruğuna açılacak (Akşam okulları) faaliyetlerini tesbit için (30) ve (31) inci sorular ilâve edilmiştir. Bunlar hakkındaki konular malûm olduğu gibi, fişin arkasında da genel ve teknik hususları kâfi derecede aydınlatılmıştır. Yalnız akşam okulları açılmamış bulunan okullar (30) ve (31) inci soruların karşısına, göre batacak şekilde (Açılmamıştır) kelimesini yazmak suretiyle ilerle soruşturmayı icabettirecek bir şüphe bırakılmamalıdır.

Köy fişlerine ilâve edilen sorulardan en önemlileri ve hata yapılmasına müsait olanlarından diğerleri de (4), (5), (6), (7), (8) ve (9) uncu sorulardır. Bu sorular; köy okullarının tiplerini ve hakiki bünyelerini ve bilhassa eğitimcileri ve bunların okuttukları öğrenci sayılarını ayırdedeceği için okulların ve Milli Eğitim Dairelerinin bunlar üzerinde titizlikle durmaları lazımdır.

c — Köylerde okuma çağında bulunan çocuklarımızı okutmak için alınan tedbirlerden birisi de, gezici köy kadrların kurslarında çalışan öğretmenlere verilen ödevlerdir. Adı geçen (430) sayılı kararın (VI) ncı maddesiyle konumuza giren bu faaliyetin sonuçlarını da şimdilik köy okullarına mahsus (7/B) sayılı fişlerle alınması uygun görülmüştür.

Bu yıl; (112) köyümüzde bu çeşit kurs faaliyet yapılmıştır. Bunların ilk öğrenim sahasındaki faaliyetlerinin ihmal edilmez bir sayıya varacağı sanılmaktadır. Gezici kursları bulunan illere her kurs sayısının üçer misli nispetinde ayrıca köy fişlerinden ilâveten gönderilmiştir. İlgili Milli Eğitim Daireleri, bunları gezici kurs öğretmenlerine doldurtacak ve ayrı bir zarfla ve ayrı bir yazı ile ve d'ğeri fişlere karıştırmadan derhal idaremize göndereceklerdir.

Kurslara ait bu malûmat; fişin (30) uncu sorusunu teşkil eden (K—A) kısımlarındaki sorulardan (Akşam okulları) tabirleri, (Yetistirici özel sınıflar) şeklinde tashih edilerek işlenecek ve üst kısmında da il, ilçe, bu-cak, köy adları ve kurs numaraları ile bu köyün okuma çağında bulunan çocuk sayıları bu yazının (4) üncü maddesinin (d) fıkrasındaki esaslar dairesinde (10) uncu soru karşısına yazılacaktır.

Bu kurslara bağlı olarak açılacak yetiştirici sınıflara, yalnız (7—14) yaşlarındaki çocuklar alınacağından, (16) yaşından yukarı devam edenler bulunsada bunlar karşıtılmıyacaktır. Bununla beraber; esas teknik kursa ait öğrencilerin de, öğretmen tarafından bu fişe karşıtılmasına meydan verilmeyecektir. Gezici kursa ait istatistikler, bünyelerine mahsus meslek kursları çizelgeleriyle ayrıca alınacaktır.

Gezici kurslar; okulu bulunmayan veya kadroda okulu bulunduğu halde kapalı kalan köylerde açılacağı da göz önünde bulundurularak gerek bu sebeplerle ve gerekse başka sebeplerle bu sınıfları açamayan iller sebepleriyle birlikte bu hususu idaremize bildireceklerdir.

7 — Şehir ve köy okullarının fişlerini doldurma tarihi, bütünlüme imtihanlarının bittiği gün olarak uygulanmıştır. Fakat tek öğretmenli köy okullarının gelecek öğrenim yılı başında her hangi bir sebeple kapalı kalması göz önüne alınarak, bu gibi okulların fişleri okulların tatile girmeden ve öğretmeni iş başından ayrılmadan evvel alınacaktır. Gününden evvel toplanacak bu gibi fişler, eylülde toplanacak fişlerle birleştirilmek üzere Milli Eğitim Dairelerince saklanacaktır.

8 — Şehir ve köy okullarında bütünlüme imtihanlarından sonra doldurulacak fişlerin Milli Eğitim Dairelerince toplanması, incelenmesi, düzenlenmesi ve gönderilmesi ve dairemizce de sayıları on binleri geçen bu fişlerin birer birer kontrol edilmesi, şifrelenmesi ve ayrıca makinelerinden geçirilerek neticelerinin alınması uzun bir zamana mütevakıftır. Halbuki; ders kesiminden sonra İlk Öğretim davamızın sonuçları, Devlet teşkilâtınca daima araştırılmakta olduğundan bu arzuyu sağliyahabilmek için ya Bakanlıktan veya yahut dairemizden Milli Eğitim Müdürlüklerine sık sık baş vurulmak mecburiyetini du-yurmaktadır. Muhtelif mercilerden istenilen bu gibi malûmat, muhtelif anlamlara ve mahallerince çarçabuk cevap vermek için muhtelif yollara müracaata sebebiyet verdiğiinden sonuçları, Devlet yayınlarına girecek olan (7) sayılı fişlerle elde edilen rakamlara eşit çıkmamakta ve Devletin almak istediği tedbirler hakkında da isabetsiz kararlara gidilmesine meydan vermektedir. Bu sakat usulü de ortadan kaldırmak ve bu konuların bir elden toplanmasını temin için bu yıldan itibaren aşağıdaki iki sistemin İstatistik Konularımıza ilâve edilmesinde kati zaruret hâsıl olmaktadır.

a — İlk okullar yöneltmeliği gereğince her okul başöğretmenin öğrenim yılı sonun-

da Milli Eğitim Müdürlüğüne verecekleri raporlara her tarafta örnekleri bir olan özlü birer istatistik çizelgesi bağlatılmaktadır. Bu konu esasen raporda ifade edileceği yöneltmelikte sayılan öğrenci, sınıf geçme, ipka, bütünlüme gibi hususları tertiplenmiş birer istatistik çizelgesi haline getirmekten ibaret olacaktır.

Bu takdirde şehirlerde ve köylerde haziran devresinde imtihanlar bittiği gün başöğretmenlerden bu raporların ve ilişkisini teşkil edecek çizelgenin derhal toplanması ve bunları vermiyen başöğretmenlerin tatil iznine bırakılmaması ve her şeyden evvel çizelgelerin ilçe ve köyleri üzerine il namına toplanmalarının yapılarak el altında bulundurulması lazımdır.

b — Mütakıp öğrenim yılı başında okullar açıldığı zaman bütünlüme imtihanlarının bittiği günde (7) sayılı fişlerin beklemenden geçen öğrenim yılına ait tamamlayıcı özlü ikinci bir rapor cetvel olarak bunları da (a) fıkrası gereğince hulasaları,

Bu suretle elde edilecek raporlar ve çizelgeler, kesin sonuçları gösteren (7) sayılı fişlerin, Eğitim dairelerince kontroluna da esaslı bir dayanak olur ve hem de aynı ders yılı için zaman zaman toplanan rakamları da, birbirine benzemiyen aksaklıklar da tamamen ortadan kaldırılmış bulunur.

c — Sene sonu raporlarına eklenecek çizelgelerdeki bilgilerin her tarafta birliğini temin için dairemizce hazırlanan örnek ile Milli Eğitim Dairelerince yapılacak hulasalar için tertiplenmiş ikinci bir örnek bu yazıya bağlanmıştır.

Bu raporlar ve çizelgeler hem eğitimli ve hem öğretmenli ve hem de öğretmenli - eğitimli okullardan ayrı ayrı alınacak ve her biri de kendi bünyelerine göre ayrı ayrı hulasalara geçirilecektir. Köy enstitülerinden mezun öğretmenli ve öğretmenli - eğitimli okulların hulasaları da hiçbirine karşıtılmıyarak ayrıca yapılacaktır.

d — Okullar yaz tatiline başladığı tarihten itibaren bu çizelgelerin toplanması ve hulasası edilmesi bitirilerek bir kopyeleri doğruca İstatistik Genel Müdürlüğüne gönderilecektir. Tren güzergâhında bulunmayan iller, postaya verdikleri gün cetvel özünü tel-grafla derhal yazacaklardır.

Bütünlüme imtihanlarından sonra toplanacak rapor ve çizelgeler hakkında da aynı şekilde muamele yapılacaktır.

Telgrafla yazılacak bilgiler hakkında da birliğini temin edebilmek üzere bir de tel-graf örneği bu yazıya iliştilmiştir.

9 — Fişler, her ilin ihtiyacı nispetinden fazla olarak gönderilmiş ve mevcudu tamamen dağıtılmıştır. Onun için belli edilen zamanı gelinceye kadar bunlar sağlam bir yerde saklanacak ve fişler üzerinde yapılması gere-

ken düzenlemeler de okunaklı ve aslı kaybedilmemek ve üzerleri hafif çizilmek suretiyle tercihan renkli kalemlerle yapılacaktır.

10 — Fişler toplanıp dairemize gönderilirken sene başında kopyesi gönderilmiş bulunan okul adları listelerindeki sıraya göre ve makine ile düz kâğıda isimli listesi yapılacak ve fişlere bağlanacaktır. Evvelce gönderilen listede (açık) iken sonradan (kapalı) ise bu liste karşısına sebebi ile birlikte yazılacak ve evvelce (kapalı) iken sonradan açılmışsa veya sene içinde tasarruflardan veya başka yollarla yeniden kurulmuşsa bunların açıldığı tarihler de karşılıklarına yazılacaktır.

11 — İlk Öğretim davasında Devletin aldığı ve almakta olduğu kararlar göz önüne alınarak Millî Eğitim Müdürleri veya muavinlerinin veya vekillerinin başkanlığından İlk Öğretim Müfettişleri ve merkez eğitim memurları ile, en az il merkez ilk okullarından seçilecek üç başöğretmenle bir komisyon kurulacak ve yeni tertip bu fişlerin okullarca bir anlamda yapılmasını ve hatasız olarak doldurulmasını sağlayabilmek üzere gerekli tebliğler hazırlanacaktır.

Bununla beraber; (8) inci madde gereğince ders kesiminde ve bütünleme imtihanlarından sonra alınacak rapor ve çizelgeler hakkında köklü, özlü ve önemli tedbirler alınacak ve gereği okullara şimdiden duyurulacaktır. Bu komisyonların her iki konu üzerinde verdikleri kararların ve yapılan tebliğlerin birer kopyeleri de derhal idaremize gönderilecektir.

12 — Yukarda (8) inci maddede de adı geçen çizelge örnekleri ve hulâsa tabloları matbaaya verilmiştir. Alınır alınmaz 5—10 gün içinde ayrıca postaya verilecektir.

T. C.

BAŞBAKANLIK
İSTANBUL GENEL
MÜDÜRLÜĞÜ
Millî Eğitim Şubesi
Genel sayı: 2033
Özel sayı: 113

19/IV/1945

ÖZET:

Öğretmenli ve öğretmenli köy ve şehir ilk okullarının 1944—45 öğrenim yılı sonu istatistik fişleri h.

MILLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜKLERİNE

İçinde bulunduğumuz 1944—45 öğrenim yılında çalışan öğretmenli ve öğretmenli - eğitimli köy okulları ile, şehir ilk okullarının sene sonu durumlarının tesbite mahsus (7/A) ve (7/B) işaretli yeni tertip fişlerinden, müfredatı aşağıda gösterilen miktarda, bu yazının numarasını taşıyan () parça rule halinde postaya verilmiştir.

(4274) sayılı kanunun vasıflandırdığı çeşitli köy okullarının faaliyetlerini bir fişle derli toplu olarak alabilmek için, şehir ilk okulları fişlerinden ayırdedilmiş ve şehirlerinkine (7/A) ve köylerinkine de (7/B) işareti verilmiştir. Bu suretle yeniden tertiplenen bu fişlerin ilk tatbikat yılı olması münasebetiyle ayrıca genel bir açıklama da hazırlanmış ve bunda adı geçen çizelge örnekleri ile birlikte bu yazıya iliştilmiştir.

1 — Bu tebliğatin ve postadaki fişlerin tam olarak alındığının aramamıza meydan verilmemesi için derhal telgrafla bildirilmesini,

2 — İlişik açıklama gereğinin yapılmasını ve kurulacak komisyonun hazırlayacağı karar ve tebliğ kopyelerinin de postalanmasını, dilerim.

Millî Eğitim ve öğrenim devamının sonuçlarını gösterecek ve amacımızda isabetli kararlara götüreceği olan bu konu üzerinde başta Millî Eğitim Müdürleri olmak üzere bütün arkadaşlarımızın önemle ilgilenmelerini rica

eder, müsamaha götürmeyecek olan bu dava etrafında işlerimizi ihmal eden kim olursa olsun İstatistik Kanununun verdiği yetkiye dayanarak derhal mahkemeye verileceklerini de ilâve eylerim.

Bu tebliğat; (63) II Millî Eğitim Müdürlüğüne yapılmış ve bilgi edinilmek üzere Genel Müfettişliklere ve Millî Eğitim Bakanlığına arz edilmiştir.

Genel Müdür
Celâl Aybar

TAKDİRNAME ALANLAR:

Gaziantep Orta Ticaret Okulu Müdürü Kâni Sarıgüllü görevinde üstün başarı gösterdiğinden bir takdîrname ile taltif edilmiştir.

İLÂNLAR:

ESKİ YILLARDA AMASYA İLİNDEN MAAS FARKI VE MESKEN BEDELİ ALACAGI OLAN ÖĞRETMENLERE

Eski yıllarda Amasya İlinde çalışmış olup bu ilden maaş farkı ve mesken bedeli alacağı olan öğretmenlerin istihkaklarının 1944 akçalı yılı bütçesinden ödeneceği Amasya Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 4/IV/1945 tarih ve 627 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Alacaklı öğretmenlerin Noterden tasdikli birer vekâletname ile Amasya Millî Eğitim Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur.

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

ANKARA — MAARİF MATBAASI

MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR. İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C. MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 40 KURUŞTUR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR.

Cilt: 7

21 MAYIS 1945

SAYI: 329

KARARLAR:

Tahim ve Terbiye Kurulu Kararı:

Karar sayısı: 102
Karar tarihi: 2/V/1945

ÖZET:

Lise ve orta okullarda hastalıkları yüzünden üçte iki devam müddetini dolduramayan öğrencilerin devamlı öğrenci gibi işlem görmekte bütünlemeye kalma hakkından da faydalanabilmelerini sağlamak üzere Orta Okul ve Liseler İmtihan Talimatnamesinde 21 inci maddenin, bağlı örneğe göre, değiştirilmesi hususunun Yüce Bakanlığın onamlarına sunulması kararlaştırıldı.

Uygundur

2/V/1945

Millî Eğitim Bakanı
Hasan-Âli Yücel

4) Çalışkanlığına sınıf öğretmenleri kurulunca kanaat getirilmiş olmak,

Şartıyla devam müddetini dolduran öğrenci gibi muamele görebilir. Bunlardan bütünlemeye bırakılanlar, imtihana girip girmekte serbesttirler. Ancak girip de kazanmayanlar, o yıla ait okuma hakkını kullanmış sayılırlar.

TAMİMLER:

NEŞRİYAT MÜDÜRLÜĞÜ 30/IV, 1945

Sayı: 83/5199

1413

ÖZET:
«Folklor ve edebiyat II» adlı eser h.

Ankara Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Doçentlerinden Pertev Naili Boratav'ın yazdığı «Folklor ve edebiyat II» adlı eser incelenerek, lise, öğretmen okulu ve köy enstitüleri öğrencileri için faydalı görülmüştür.

200 kuruş karşılığında yazarından getirilebilecek olan bu eserin ilgililere tavsiyesini rica ederim.

Millî Eğitim Bakanı
Hasan-Âli Yücel

KIZ TEKNİK ÖĞRETİM MÜDÜRLÜĞÜ 26/IV/1945

Sayı: 12348

1414

ÖZET:
Fuara iştirak h.

1945 İzmir Fuarındaki pavyonumuzda bu yıl Kız Teknik Öğretim Okullarınca hazırlanacak bir «Ev İdaresi Sergisi» açılması Bakanlıkça uygun görülmüştür.

1 — Sergide teşhir edilecek eşyaları; Adana İsmet İnönü, Afyon Karahisar Ali Çetinkaya, Antakya, Antalya İsmet İnönü, Balıkesir, Bursa Necati Bey, Denizli, Edirne, Elazığ, Gaziantep, İstanbul Kadıköy, Üsküdar Mithat Paşa, İstanbul Nişantaşı, İstanbul Selçuk, İzmir Cumhuriyet, İzmit, Kayseri, Manisa İsmet İnönü, Tekirdağ, Zonguldak Kız Enstitüleriyle İstanbul ve Beyoğlu Akşam Kız Sanat Okulları hazırlayacaklardır.

2 — Bu okulların hazırlayacakları işler şunlardır:

A — Buluşlar

Kumaş ve malzeme artıklarından şapka, çanta, abajur, terlik, çeşitli bebek ve oyun-

caklar, ayakkabılar, valiz ve şapka kutusu kılıfları (Okulun bulunduğu şehirde yapılan kumaş veya malzeme varsa bunları tanıtmak ve sarf yerlerini ve imkânlarını çoğaltmak üzere çeşitli eşya üzerine bilhassa kullanılmaktadır)

B — Örüclük işleri

Çocuk, erkek, kadın elbise ve ceketleri, eteklikleri, palto ve manto gibi eşyalar üzerinde çeşitli örme ve kaynatmalar (bu örneklerin bitmiş çevreleri 2 sm² olacaktır)

C — Boya işleri

Boyanmış amerikandan yemek, çay servisleri, elbise, blüz, pijama, yatak, plaj takımları gibi eşyalar (plaj takımları yalnız deniz kenarı şehirlerdeki okullarca mümkün görülür ve istiyen olursa yapılacaktır)

D — Yama işleri

Empirme, çizgili ekose kumaşlardan, dantel, tül ve trikodan yapılmış çeşitli elbise ve giyecekler üzerinde yamalar, erkek, kadın ve çocuk çorapları üzerinde çekme, pekiştirme ve örme şeklinde onarmalar.

E — Eski elbiselerden yeni elbiseler çıkarmak

İki eski elbiseden bir genç kız elbisesi, triko ile karışık genç kız elbisesi, ters yüz edilmiş elbiseler, eski erkek gömlekleri, erkek ceket ve pantolonlarından kadın ve çocuk için etek, pantolon ve ceketler.

3 — Sergide aynı zamanda satışta yapılabileceğinden bu eşyalardan mümkün görülürler bilhassa A, C fıkralarındaki eşyalardan hepsi, değilse mühim bir kısmı sipariş atelyesi olan okullarca mütedavil sermayeden yapılmalıdır. Mütedavil sermaye olmayan okullar A ve C fıkralarında yazılı eşyaları ya öğrenciler hesabına veya ileride okul ihtiyaçlarında kullanılmak üzere teminden yaptırmalıdır.

4 — Öğrencilere ait olan eşyalar da, isterlerse, sergide satılabilirler.

5 — Gönderilecek eşyaların üzerine, kullanılan malzemenin miktarlarıyla fiyatlarını ayrı ayrı gösterir listeler konulacaktır. Bunlar öğrenci mali ise, işçiliği ve satış fiyatı, eğer mütedavil sermayeden yapılmışsa ayrıca mütedavil sermaye talimatnamesine göre kâr ve masraflar ve öğrenci hakları da ayrı ayrı gösterilerek satış fiyatları yazılacaktır.

6 — Serginin amacı, evin ve ailenin ihtiyaçlarını en ucuz, en güzel ve en iyi şe-